

A holdfotózás elég "unalmas" téma azoknak, akik készítették már néhány jó holdfotót és ezzel megelégedtek. A legtöbben azonban nem használják ki a műszerük adta maximális lehetőségeket. Gondolok itt arra, hogy 15 cm-es távcsővel főleg fókuszban fényképeztek kielégítő eredménnyel, pedig már 10 cm-es műszerrel is lehet nagyon eredményes felvételeket készíteni okuláron keresztül, vagy okulárprojekcióval. 20-25 cm-es reflektorral pedig nyugodtan összeállíthatunk fotografikus programot a "változó sötét holdfoltok" megfigyelésére.

Az előhívás és a nagyítás technikájáról, azt hiszem, felesleges írni, mert normál hívást és nagyítást igényel a negatív. Célszerű kemény fokozatu papírra nagyítani. Ha kis részletet akarunk kiemelni, akkor kis érzékenyséű filmet használjunk. Az itthon kapható fekete-fehér és színes anyagok kielégítik a legnagyobb igényeket is. A budapesti Uránia 200/3030-as refraktorával a következő eredményre jutottam.

Okuláron keresztül: ez a legegyszerűbb fényképezési eljárás, mivel az okulár és a fényképezőgép objektívje is a helyén marad. Túl erős nagyítást felesleges alkalmazni, mert a kívánt képméretet a sötétkamrában is elérhetjük /esetemben 74-szeres volt a nagyítás/, ami könnyebb egy valamivel kisebb nagyításu, de éles negatívról, mint egy erős nagyításu elmosódott részletről. Ajánlatos a fekete-fehér filmek közül a 27 DIN-est kiválasztani a rövid expozíciós lehetőség miatt, hogy a légkör nyugtalansága ne rontsa el az éles kontúrokat! Finomszemcsés hívás esetén a nagy érzékenyséű negatívok is kb. a 20 DIN-es filmek szemcsézettségével azonosak. A színes dia és negatív anyagok közül bármelyik napfényfilm alkalmas, mivel a színvisszaadásuk és az érzékenyséűk nem tér el jelentősen. Csupán arra kell nagy gondot fordítani, hogy mindig a nyugodt látás pillanatában exponáljunk. Szemünkkel élesre állítjuk az okulárt, a végtelenre állított kamerát rászorítjuk, majd exponálunk. A beállítást ellenőrizhetjük "késél

fókuszálással" is, vagy a filmsíkba tett pauszpapíron. Ha tükörreflexes kamerával rendelkezünk, akkor a keresőben közvetlenül állíthatjuk az élességet. 74 x-es nagyításnál 27 DIN-re 1/30-ad, 1/10-ed expozíciók bizonyultak helyesnek.

Okulárprojekció: csak tükörreflexes kamera alkalmas ehhez az eljáráshoz. Nincs szükség a fényképezőgép objektívére, viszont szükség van egy 5-10 cm hosszú közgyűrűre, amit az objektív foglalathoz és az okulárhoz csatlakoztathatunk. Az élességet az okulár kifelecsavarásával állíthatjuk be. Az idetartozó fényerő képletet lásd a 77/6-os METEOR 9. oldalán. 5 cm-es vetítési távolságnál exp.1/30.

Fókuszban: nincs szükség sem az okulárra, sem fényképezőgép objektívjére. A gépvázat az okulár helyére erősítjük és az élesség állító gomb csavarásával állítunk élességet. Ennél az eljárásnál a legrövidebb a záridő, így érdeme-
sebb kísérzékenységű filmet használni, hogy az erős nagyítást is elbirja. A következő táblázat megadja, hogy 27 DIN-re mennyit kell exponálni különböző fényerőknél /4 napos Holdra/

f.	4	5,6	8	11,0	16,0	22,0	32	45	64	90	128
27 DIN	1/500	1/250	1/125	1/60	1/30	1/15	1/8	1/4	1/2	1	2

Róka László
Budapest,Uránia

- . -

P L E I O N E - 17

Változócsillag-megfigyelések beküldése az AAVSO-nak

Több száz észlelő a világ minden tájáról évente száz-
ezernél több megfigyelést továbbít az AAVSO-hoz. A beérkező megfigyelések rendszerezésének és feldolgozásának megkönnyítésére az AAVSO saját észlelőlapokat bocsát ki, ezek egyik, kitöltött példánya látható ábránkon. Mivel a kitöltés szabályai egészen speciálisak, ezért részletesen ismertetjük őket. Az észlelőlap jobb felső sarkába, az embléma alatti rovatba nem kell írni semmit, ezt az AAVSO-nál töltik ki. Az első,